

Datum
2023-03-28
Vår referens
Lovisa Hansson
Stadsjurist
Lovisa.Hansson@malmo.se

Tjänsteskrivelse

Caroline Möncke Almberg
Stadsjurist
caroline.monckealmberg@malmo.se

Revidering av ägardirektiv för Sydvatten AB STK-2023-220

Sammanfattning

I ärendet föreligger förslag till reviderade ägardirektiv för Sydvatten AB. Förslagen till revideringar rör förtydligande av bolagets soliditetsmått samt beslut om hanteringen av ärenden avseende placering i säkerhetsklass och ansökan om registerkontroll i fråga om anställning eller annat deltagande hos bolaget. Det förordas att kommunstyrelsen beslutar föreslå kommunfullmäktige att godkänna föreliggande förslag under de förutsättningar som redovisas i ärendet.

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen föreslår kommunfullmäktige besluta

1. Kommunfullmäktige godkänner förslag till reviderade ägardirektiv för Sydvatten AB under de förutsättningar som redovisas i ärendet.
2. Kommunfullmäktige uppdrar åt kommunstyrelsen att för staden ingå avtal med Sydvatten AB rörande säkerhetsklassning och registerkontroll.
3. Kommunfullmäktige förklarar paragrafen omedelbart justerad.

Kommunstyrelsen beslutar för egen del, under förutsättning att kommunfullmäktige beslutar enligt redovisat förslag,

1. Kommunstyrelsen uppdrar åt stadsdirektören att för staden ingå avtal med Sydvatten AB rörande säkerhetsklassning och registerkontroll.

Beslutsunderlag

- Sydvatten Ägardirektiv förslag revidering
- Följebrev från Sydvatten AB – Förslag till revidering av Ägardirektiv
- G-Tjänsteskrivelse KSAU 230403 Revidering av ägardirektiv för Sydvatten AB

Beslutsplanering

Kommunstyrelsens arbetsutskott 2023-04-03

Kommunstyrelsen 2023-04-12

Kommunfullmäktige 2023-04-27

Beslutet skickas till

Sydvatten AB

Sydvatten AB:s övriga ägarkommuner

Stadskontoret (Ekonomiavdelningen, Hållbarhetsavdelningen [säkerhet och beredskap], Intern ledning och stöd [juridiska enheten] samt bolagsfunktionen)

Ärendet**Sydvatten AB:s förslag till revideringar i ägardirektivet för bolaget**

Sydvatten AB är ett kommunägt aktiebolag som producerar dricksvatten. Bolaget ägs av följande 17 kommuner i västra Skåne; Bjuv, Burlöv, Båstad, Eslöv, Helsingborg, Höganäs, Kävlinge, Landskrona, Lomma, Lund, Malmö, Skurup, Staffanstorps, Svalöv, Svedala, Vellinge och Ängelholm.

Sydvatten AB har nu kommit in med förslag till revidering av ägardirektiv för bolaget. Förslagen är sända till samtliga ägarkommuner och rör ett förtydligande av bolagets soliditetsmått samt hanteringen av ärenden om beslut om placering i säkerhetsklass och ansökan om registerkontroll i fråga om anställning eller annat deltagande hos bolaget.

Sydvatten AB har i sin skrivelse med ändringsförslagen anfört följande.

Bolaget har sedan ett tiotal år haft ett internt soliditetsmål som är fastställt av bolagets styrelse. Med anledning av bolagets omfattande investeringsplaner, nya redovisningsregler med mera, har diskussioner förts om behovet av att revidera detta nyckeltal. I samband med arbetet att ta fram ett nytt soliditetsmått har styrelsen, på inrådan av Ekonomiskt samråd, beslutat att föreslå delägarkommunerna att bolagets soliditetsmått ska vara i intervallet 12–16 % räknat som: *(eget kapital + (1-skattesats) × obeskattade reserver) / balansomslutning* och att detta nya mått införs i ägardirektivet.

Sedan 2019 har Sverige en ny säkerhetsskyddslag respektive säkerhetsskyddsförordning som bland annat syftar till att öka skyddet av säkerhetskänslig verksamhet och säkerhetsskyddsklassificerade uppgifter. Bolaget får inte på egen hand besluta om säkerhetsklassning eller genomföra andra moment som har med sådana beslut att göra. Det måste i stället göras av en kommun som utövar ett bestämmande inflytande över bolaget. Bolaget har hittills vänt sig till Malmö stad för dessa moment och beslut vilket nu föreslås fastställas i direktivet. Genom att ägarna överenskommer om ägarstyrning i detta avseende uppnås det avtalsförhållande mellan delägarkommunerna som lagstiftningen stipulerar.

Bolagets förslag till tillägg i ägardirektivet i denna del lyder:

”6. Säkerhetsklassning och registerkontroll

Som regleras i Säkerhetsskyddslagstiftningen och Säkerhetsskyddsförordningen skall bolaget säkerställa hanteringen av säkerhetskänslig verksamhet och säkerhetsskyddsklassificerade uppgifter. Detta gäller såväl egen anställd personal och bolagets styrelse som externa samarbetspartners och leverantörer. Detta omfattar beslut om placering i säkerhetsklass och ansökan om registerkontroll.

Enligt Säkerhetsskyddsförordningen är det kommunen som beslutar om säkerhetsklass 2 och 3 för bolag som kommunen utövar ett bestämmande inflytande över. Delägarkommunerna uppdrar därför åt bolaget att vända sig till Malmö kommun för beslut om placering i säkerhetsklass 2 och 3 och utförande av samtliga uppgifter enligt säkerhetsskyddslagen och säkerhetsskyddsordningen som åligger en kommun som utövar bestämmande inflytande över bolaget.”

Malmö stad har fått anstånd till den 27 april 2023 med att inkomma med ställningstagande till förslagen till Sydsvatten AB.

Om delägarkommunernas fullmäktige godkänner förslagen kommer det reviderade ägardirektivet att behandlas vid årsstämman den 29 maj 2023.

I beredningen av ärendet har stadskontoret involverat kompetens från hållbarhetsavdelningen (säkerhet och beredskap), ekonomiavdelningen, juridiska enheten och bolagsfunktionen.

Sydsvatten AB:s skrivelse och ändringsförslagen i ägardirektivet finns i sin helhet i beslutsunderlaget.

Förslag i ägardirektivet till nytt soliditetsmått

Sydsvatten AB har ett soliditetsmål som har fastställts av bolagets styrelse. Med anledning av nya redovisningsregler samt bolagets omfattande investeringsplaner föreslås ägardirektivet kompletteras med ett soliditetsmått. I arbetet med nyckeltalen har samråd skett med Ekonomiskt samråd, där Malmö Stad finns representerat. Rådet anser att en rimlig soliditetsnivå för Sydsvatten AB är i intervallet 12-16 % samt att detta bör anges i bolagets ägardirektiv.

Stadskontorets bedömning

Stadskontoret bedömer att det föreslagna soliditetsmåttet i intervallet 12-16% är rimligt samt instämmer i att måttet bör anges i ägardirektivet enligt föreslaget. Mot denna bakgrund förordas att kommunstyrelsen beslutar föreslå kommunfullmäktige att godkänna föreliggande förslag.

Förslag i ägardirektivet rörande säkerhetsklassning och registerkontroll

Rättslig reglering

Allmänt

Säkerhetsskydd handlar om att genomföra förebyggande åtgärder mot spioneri, sabotage, terrorism och andra brott som kan hota Sveriges säkerhet. Det kan också innebära att skydda säkerhetsskyddsklassificerade uppgifter.

Säkerhetsskyddsarbetet regleras i säkerhetsskyddslagen och säkerhetsskyddsförordningen. Lagstiftningen gäller alla som bedriver säkerhetskänslig verksamhet.

Den som bedriver säkerhetskänslig verksamhet kallas i säkerhetsskyddslagen för verksamhetsutövare. Verksamhetsutövaren ansvarar bland annat för att planera och utföra de säkerhetsskyddsåtgärder som behövs med hänsyn till verksamhetens art och omfattning, förekomsten av säkerhetsskyddsklassificerade uppgifter och övriga omständigheter och kontrollera säkerhetsskyddet i den egna verksamheten.

Länsstyrelsen Skåne har tillsynsansvar av säkerhetsskydd i Skåne län. I tillsynsuppdraget ingår bland annat att ge vägledning om säkerhetsskydd och besluta om förelägganden, sanktionsavgifter och i vissa fall förbud.

Placering i säkerhetsklass

Sydvatten AB bedriver säkerhetskänslig verksamhet och är verksamhetsutövare enligt säkerhetsskyddslagens mening. Bolaget har det ansvar som följer av att vara verksamhetsutövare. Enskilda verksamhetsutövare kan som huvudregel inte besluta om vilka anställningar eller vilka deltagare i den egna verksamheten som ska placeras i säkerhetsklass. Av 5 kap. 8 § säkerhetsskyddsförordningen framgår att kommuner beslutar om placering i säkerhetsklass 2 och 3 i fråga om anställning eller annat deltagande i den egna verksamheten, och anställning eller uppdrag hos en aktör som de har ingått ett säkerhetsskyddsavtal med enligt 4 kap. 1 § säkerhetsskyddslagen. Kommuner beslutar även om placering i säkerhetsklass 2 och 3 i fråga om anställning eller annat deltagande hos enskilda verksamhetsutövare som de utövar ett rättsligt bestämmande inflytande över enligt 2 kap. 3 § offentlighets- och sekretesslagen. I annat fall är det den tillsynsmyndighet som verksamhetsutövaren sorterar under, det vill säga i nu aktuellt fall Länsstyrelsen Skåne, som beslutar om placering i säkerhetsklass 2 och 3 hos den enskilde verksamhetsutövaren, vilket framgår av 5 kap. 10 § samma förordning.

I princip all registerkontroll enligt säkerhetsskyddslagen ska föregås av ett beslut om placering i säkerhetsklass. Bestämmelser om beslut om placering i säkerhetsklass finns i 3 kap. 12 § säkerhetsskyddslagen och 5 kap. 5–10 §§ säkerhetsskyddsförordningen.

Registerkontroll och särskild personutredning

Bestämmelser om registerkontroll finns i 3 kap. 13-16 §§ säkerhetsskyddslagen och i 5 kap. 11 – 17 §§ säkerhetsskyddsförordningen. Det är Säkerhetspolisen som ska utföra en registerkontroll efter ansökan från den som beslutar om placering i säkerhetsklass eller från den som i annat fall beslutar om registerkontroll (jfr 5 kap. 14 § säkerhetsskyddsförordningen).

En särskild personutredning ska i enlighet med 3 kap. 17 § säkerhetsskyddslagen göras vid en registerkontroll som avser sådan anställning eller annat deltagande i verksamhet som har placerats i säkerhetsklass 1 eller 2. Utredningen ska omfatta en undersökning av den kontrollerades ekonomiska förhållanden. I övrigt ska utredningen ha den omfattning som behövs. Enligt 5 kap. 16 § säkerhetsskyddsförordningen är det Säkerhetspolisen som ansvarar för att göra en personutredning.

Registerkontroll ska göras om anställningen eller deltagandet i verksamheten har placerats i säkerhetsklass. Uppgifter ska löpande hämtas under den tid deltagandet i den säkerhetskänsliga verksamheten pågår.

Stadskontorets bedömning

Sydvatten AB ägs av 17 kommuner som *tillsammans* utövar ett rättsligt bestämmande inflytande över bolaget men ingen av delägarkommunerna utövar *ensamt* ett rättsligt bestämmande inflytande över bolaget. Detta innebär att Malmö stad inte har någon skyldighet enligt lag att besluta om placering i säkerhetsklass 2 och 3 i fråga om anställning eller annat deltagande hos Sydvatten AB (jfr 5 kap. 8 § säkerhetsskyddsförordningen) vilket kan förstås av Sydvatten AB:s följbrev och förslag till tillägg i ägardirektivet.

Enligt Länsstyrelsen i Skåne län, som är tillsynsmyndighet, behöver ägarkommunerna därför komma överens om vilken av kommunerna som ska fatta beslut om placering i säkerhetsklass 2 och 3 i fråga om anställning eller annat deltagande hos Sydvatten AB samt ansöka om registerkontroll av dessa personer.

Enligt uppgift från Hållbarhetsavdelningen, enheten säkerhet och beredskap, är Malmö stad emellertid villig att även framöver på frivillig basis åta sig uppgifterna att besluta om placering i säkerhetsklass 2 och 3 samt ansöka om registerkontroll i fråga om anställning eller annat deltagande hos Sydvatten AB.

Den av Sydvatten AB föreslagna texten i ägardirektivet är dock för vid med hänsyn till att omfattningen av de uppgifter som åläggs Malmö kommun kan komma att utökas genom ändringar i säkerhetsskyddslagen eller dess förordning.

Utdrag ur Sydvatten AB:s förslag: "...för beslut om placering i säkerhetsklass 2 och 3 och utförande av samtliga uppgifter enligt säkerhetsskyddslagen och säkerhetsskyddsordningen som åligger en kommun som utövar bestämmande inflytande över bolaget."

En sådan lydelse "samtliga uppgifter" enligt säkerhetsskyddslagen och säkerhetsskyddsordningen skulle i framtiden kunna innebära fler uppgifter än vad Malmö stad i nuläget är villig att åta sig att utföra.

Eftersom Malmö kommun **inte har en skyldighet** att åta sig uppgifterna, bör **en förutsättning** för stadens godkännande av bolagets förslag till tillägg i ägardirektivet vara att ett avtal kommer till stånd mellan bolaget och kommunen genom vilket uppdraget, ansvaret och ersättningsfrågan tydligt regleras.

I ett sådant avtal ska uppdraget begränsas till att Malmö stad i huvudsak endast ska besluta om placering i säkerhetsklass 2 och 3 i fråga om anställning eller annat deltagande hos Sydvatten AB samt ansöka om registerkontroll av dessa personer. Vidare ska anges att en ekonomisk ersättning, som står i proportion till det uppdrag som kommunen ska utföra, ska utgå från bolaget till kommunen.

Sydvatten AB har informerats om vad stadskontoret avser att föreslå kommunstyrelsen och kommunfullmäktige.

För att stadens ägarombud vid kommande årsstämma i Sydvatten AB ska kunna rösta för förslaget till justering av ägardirektivet rörande säkerhetsklassning och registerkontroll måste ett avtal som reglerar de aktuella frågorna ha ingåtts mellan staden och Sydvatten AB dessförinnan, detta under förutsättning att kommunstyrelsen och kommunfullmäktige följer stadskontorets förslag.

Det förordas att kommunstyrelsen beslutar föreslå kommunfullmäktige att under nämnda förutsättningar godkänna föreliggande förslag.

Ansvariga

Jonas Rosenkvist Avdelningschef
Magdalena Bondeson Sektionschef
Andreas Norbrant Stadsdirektör